

SZKOLNY PROGRAM

WYCHOWAWCZY

***Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 16
im. Józefa Piłsudskiego
w Gorzowie Wlkp.
na lata 2015-2018***

Opracowanie i koordynacja:

- 1. mgr Izabela Aszeberg**
- 2. mgr Lidia Lewandowska**
- 3. mgr Ewelina Lewandowska**

I Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 48. ust. 1., art. 53. ust.3., art. 70. ust. 1., art. 70. ust. 4., art. 72. ust. 1. i 3.).
2. Ustawa o Systemie Oświaty(preambuła, art. 3. ust. 1, art. 4.)
3. Karta Nauczyciela (art. 6.)
4. Rozporządzenie MEN w sprawie zasad udzielania i organizowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
5. Rozporządzenie MENiS z dnia 13 stycznia 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
6. Rozporządzenie MENiS z dnia 11 stycznia 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.
7. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. Na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 oraz z 2015 r. poz. 28 i 875).
8. Konwencja Praw Dziecka.
9. Europejska Karta Praw Człowieka.
10. Statut Szkoły.

II Szkolny Program Wychowawczy.

1. Założenia podstawowe:

- a. przestrzegać prawa rodziców do wychowania swoich dzieci zgodnie z ich własnymi przekonaniami,
  - c. zapewniać realizację praw ucznia a w tym ochronę przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją,
  - d. w działaniach dydaktycznych i wychowawczych kierować się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia.
- ✓ **Szkolny Program Wychowawczy** szkoły wskazuje obszary oddziaływań wychowawczych do realizacji podczas całego procesu kształcenia.
  - ✓ Za realizację **Szkolnego Programu Wychowawczego** odpowiedzialni są wszyscy pracownicy dydaktyczni.

- ✓ **Szkolny Program Wychowawczy** jest podstawą do opracowania corocznego Szkolnego Planu Pracy Wychowawczej ZSO Nr 16 z uwzględnieniem specyfiki SP Nr 16, Gim Nr 16 i VIII LO, na podstawie którego wychowawcy klas powinni zbudować Klasowy Plan Wychowawczy dla danego oddziału w danym roku szkolnym.
- ✓ **Szkolny Program Wychowawczy** zawiera instrukcję postępowania w przypadkach wymagających interwencji (załącznik nr 1).
- ✓ **Szkolny Program Wychowawczy** zawiera propozycję zadań, sposobów realizacji, wykonawców oraz propozycję terminu wykonania dla określonych wcześniej obszarów działania.
- ✓ **Program Wychowawczy** nie może być realizowany bez zasięgnięcia opinii i zgody na jego realizację przedstawicieli społeczności rodzicielskiej oraz Rady Pedagogicznej.
- ✓ Uczniowie i ich rodzice mają prawo zwracać się o pomoc w zakresie dydaktycznym, wychowawczym i opiekuńczym do:
  - dyrekcji szkoły,
  - pedagoga szkolnego,
  - wychowawcy klasy,
  - nauczycieli

(każdy z w/w powinien służyć pomocą, lub skierować zainteresowanych do osób lub instytucji mogącej takiej pomocy lub rady udzielić).

2. Rola rodziców w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczego:

- a) rodzice powinni utrzymywać stały kontakt ze szkołą poprzez:
  - uczestniczenie w zebraniach rodzicielskich („wywiadówkach”, „drzwiach otwartych”, kontaktach indywidualnych),
  - działalność w „Trójkach Klasowych”, Radzie Rodziców,
  - współpracę w wybranych dziedzinach (gospodarczej, kulturalnej itp.);
- b) rodzice powinni informować wychowawcę o przyczynach absencji ucznia oraz usprawiedliwiać jego uzasadnione przyczyny,
- c) rodzice powinni zapewniać swojemu dziecku odpowiednie warunki do nauki i dbać o właściwe jego wychowanie,
- d) rodzice mają prawo, (ale i powinność) zapoznania się ze Szkolnym Programem Wychowawczym oraz do wyrażenia opinii na temat „spraw związanych ze szkołą”.

3. Rola wychowawców i nauczycieli:

- a. utrzymywanie systematycznego i częstego kontaktu z innymi członkami Rady Pedagogicznej celem koordynacji działań wychowawczych,
- b. współpraca z pedagogiem szkolnym, rodzicami, i innymi instytucjami wspierającymi celem rozwiązywania problemów wychowawczych i dydaktycznych (za zgodą rodziców lub prawnych opiekunów),

- c. kształtowanie właściwych stosunków interpersonalnych w szkole,
- e. reagowanie (w miarę możliwości) na trudną sytuację materialną uczniów (za zgodą rodziców lub prawnych opiekunów), pedagogizacja rodziców lub prawnych opiekunów,
- f. ukierunkowywanie uczuć i emocji oraz kształcenie odpowiedzialności, pracowitości, szacunku do pracy, umiejętności komunikowania się.

4. Cele wychowawcze:

- wpajanie wartości moralnych pozwalających dokonywać wyborów w duchu sprawiedliwości, tolerancji, solidarności, demokracji i wolności, szacunku dla siebie i innych, czyli szeroko przyjętych wartości humanistycznych;
- kształtowanie postaw świadomego i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym ze szczególnym uwzględnieniem poszanowania tradycji;
- rozwój cech pomagających w wejściu w „dorosłe życie” jak: przedsiębiorczość, samorządność, kreatywność, umiejętność znalezienia się na rynku pracy, kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji;
- motywowanie uczniów do przyjmowania odpowiedzialności za swoje zachowanie nie tylko w szkole i poza nią, ale również za planowanie swojej przyszłej kariery;
- uświadamianie konsekwencji zachowań ryzykownych dla swojego zdrowia i życia;
- promowanie idei zdrowego stylu życia w celu wspierania rozwoju fizycznego i psychicznego ucznia;
- włączanie rodziców, do efektywnej współpracy ze środowiskiem szkolnym i lokalnym.

5. Na podstawie wyników przeprowadzonej ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczego realizowanego w latach 2012/2015 (wzory ankiet i wyniki ankiet w załączeniu) wyodrębniono: **obszary oddziaływań wychowawczych:**

I Szacunek do symboli narodowych, historii i dziedzictwa kulturowego Polski.

II Rodzina, jako główne środowisko wychowawcze.

III Integracja i akceptacja społeczności szkolnej, w tym osób niepełnosprawnych.

IV Bezpieczeństwo oraz kontrola obowiązku szkolnego.

V Postawy umożliwiające właściwe funkcjonowanie w społeczeństwie.

6. Na podstawie Szkolnego Programu Wychowawczego będzie opracowywany na każdy kolejny rok szkolny **Plan Pracy Wychowawczej ZSO Nr 16** z uwzględnieniem specyfiki SP Nr 16, Gim Nr 16 i VIII LO oraz sprawozdanie na koniec każdego roku szkolnego.

I SZACUNEK DO SYMBOLI NARODOWYCH, HISTORII I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO POLSKI

ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	WYKONAWCA	TERMINY	SPOSÓB EWALUACJI
1) Kształtowanie postaw patriotycznych poprzez ukazywanie wzorców.	- prezentacja sylwetek osób znaczących w historii, - obchody Dnia Patrona, - udział w Balu Niepodległościowym.	Nauczyciele.	Cały rok.	Sprawozdania, adnotacje w e-dzienniku, w Klasowych Planach Wychowawczych.
2) Rozwijanie zainteresowań historią własnego kraju, budzenie szacunku dla jego osiągnięć i kształtowania racjonalnej oceny jego porażek.	- lekcje wychowawcze, - gazetki ścienne, - organizowanie uroczystości wewnętrznych z okazji świąt państwowych, ważnych rocznic, dat związanych z patronem szkoły.	Wychowawcy klas, nauczyciele historii, WOS – u.	Cały rok.	Adnotacje w e-dzienniku, w Klasowych Planach Wychowawczych.
3) Udział uczniów w uroczystościach z okazji świąt państwowych i ważnych rocznic poza szkołą.	- wyjścia na uroczystości.	Nauczyciele historii, WOS –u, wychowawcy klas.	Cały rok.	Sprawozdanie.
4) Moja mała ojczyzna.	- wycieczki do muzeum, - wycieczki regionalne, - udział w konkursach szkolnych i międzyszkolnych, - spotkania z przedstawicielami instytucji kulturalnych.	Wychowawcy, nauczyciele historii i WOS – u.	Cały rok.	Adnotacje w e-dzienniku, w Klasowych Planach Wychowawczych sprawozdanie, wyniki konkursów.
5) Miejsce Polski w zjednoczonej Europie.	- lekcje wychowawcze, -praca klubów europejskich, - konkursy międzyszkolne.	Nauczyciele historii, Samorząd Uczniowski, opiekunowie Samorządów.	Cały rok.	Sprawozdania.
6) Kształtowanie postaw patriotycznych wobec swojej „Małej Ojczyzny”- uczenie szacunku do historii i tradycji regionu.	- spotkania z twórcami regionalnymi, - prowadzenie kół historycznych, - konkursy historyczne.	Bibliotekarze, nauczyciele języka polskiego, wychowawcy.	Cały rok.	Dzienniki zajęć, adnotacje w e-dzienniku, w Klasowych Planach Wychowawczych.

II RODZINA JAKO GŁÓWNE ŚRODOWISKO WYCHOWAWCZE

ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	WYKONAWCA	TERMINY	SPOSÓB EWALUACJI
1) Podkreślenie roli rodziny, jako nadrzędnej wartości w życiu człowieka.	Udział w Konkursach Prorodzinnych w ramach WDŻ, - pedagogizacja rodziców, - lekcje wychowawcze, - lekcje wychowania do życia w rodzinie, lekcje etyki.	Nauczyciele religii, nauczyciele wychowania do życia w rodzinie, nauczyciele etyki, wychowawcy klas, pedagodzy.	Zgodnie z rozkładem materiału, zgodnie z planem pracy wychowawcy.	Adnotacje w dziennikach zajęć, w e-dzienniku.
2) Kulturowanie tradycji rodzinnych.	- spotkania okolicznościowe: Wigilia, Dzień Matki, Dzień Babci, Dzień Dziadka, - lekcje wychowawcze dotyczące zwyczajów i tradycji świątecznych	Wychowawcy, nauczyciele religii.	Zgodnie z terminem uroczystości i świąt.	Adnotacje w e- dzienniku, w Klasowych Planach Wychowawczych.
3) Kształtowanie pozytywnego modelu życia rodzinnego, autorytet rodziców – rola i zadania członków rodziny.	- lekcje wychowawcze, - lekcje wychowania do życia w rodzinie, - lekcje etyki, religii.	Nauczyciele wychowania do życia w rodzinie, wychowawcy, pedagodzy, katecheci, nauczyciele etyki.	Zgodnie z rozkładem materiału, cały rok.	Adnotacje w e-dzienniku, w dziennikach zajęć, w Klasowych Planach Wychowawczych.
4) Budowanie prawidłowych relacji z rodzicami: konflikt pokoleń, respektowanie praw i obowiązków w rodzinie, umiejętność porozumiewania się.	- doradztwo wychowawcze dla rodziców i uczniów, - zajęcia warsztatowe na lekcjach wychowawczych, - lekcje etyki, lekcje wychowania do życia w rodzinie, lekcje religii.	Pedagodzy, wychowawcy klas, nauczyciele religii, nauczyciele wychowania do życia w rodzinie, nauczyciele etyki.	Zgodnie z rozkładem materiału, cały rok.	Dzienniki zajęć, adnotacje w Klasowych Planach Wychowawczych.
5) Umożliwienie rodzicom rozwijania umiejętności wychowawczych.	- pogadanki, prelekcje w ramach spotkań z rodzicami, - współpraca z Zespołem Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.	Wychowawcy, pedagodzy.	Zgodnie z rozkładem materiału, cały rok.	Adnotacje w dziennikach.
6) Współpraca z rodzicami, jako niezbędny element wychowawczy.	- spotkania, - rozmowy indywidualne z rodzicami, - „Drzwi Otwarte”, - pomoc w rozwiązywaniu problemów.	Wychowawcy, pedagodzy, specjaliści.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach.

7) Włączenie rodziców do aktywnego udziału w życiu szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> - włączenie rodziców w działalność opiekuńczo-wychowawczą szkoły, - włączenie rodziców we współpracę w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych, - organizowanie dla rodziców prelekcji, spotkań, warsztatów, mających na celu poprawę efektywności kształcenia i wychowania uczniów. 	Wychowawcy klas, nauczyciele, dyrekcja szkoły, pedagogzy, Rada Rodziców.	Cały rok.	Adnotacja w dziennikach, w Klasowych Planach Wychowawczych.
8) Objęcie pomocą socjalną uczniów z rodzin o trudnej sytuacji materialnej.	<ul style="list-style-type: none"> - dożywianie, - bezpłatne kolonie, - akcje charytatywne, - wyposażenie w podręczniki i przybory szkolne, - zapomogi, stypendia, zasiłki, wyprawka szkolna. 	Kierownik świetlicy, wychowawcy, pedagogzy.	W miarę potrzeb.	Sprawozdania.
9) Określenie form i sposobów udzielania pomocy uczniom odpowiednio do rozpoznanych potrzeb. Współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym.	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z poradniami, szkołami, Centrum Pomocy Rodzinie, Policją, Sądem, Poradnią Rodzinną, - spotkania z rodzicami. 	Pedagogzy, wychowawcy, specjaliści.	W miarę potrzeb.	Sprawozdania z pracy pedagogów, specjalistów i wychowawców klas.
10) Uświadamianie dorosłych w kwestii odpowiedzialności za własne dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania z rodzicami (zebrania, pedagogizacja rodziców). 	Wychowawcy, nauczyciele, pedagogzy, specjaliści.	Zgodnie z harmonogramem.	Dziennik pracy pedagoga, specjalistów.
11) Diagnozowanie sytuacji rodzinnej i szkolnej uczniów ze szczególnym uwzględnieniem zespołów klasowych.	<ul style="list-style-type: none"> - obserwacja, - rozmowy z uczniami, - konsultacja z pracownikami instytucji wspomagających, - lekcje wychowawcze, - uroczystości klasowe, wycieczki, - spotkania z rodzicami, - indywidualne konsultacje nauczycieli z uczniami i nauczycielami. 	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pedagogzy, specjaliści.	Cały rok.	Dziennik pracy pedagoga, specjalistów, arkusz diagnostyczny sytuacji wychowawczej zespołów klasowych.

III INTEGRACJA I AKCEPTACJA SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ, W TYM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	WYKONAWCA	TERMINY	SPOSÓB EWALUACJI
1) Wspieranie rozwoju psychicznego uczniów.	- pomoc psychologiczno-pedagogiczna, - posiedzenia zespołów nauczycieli jednego oddziału.	Pedagodzy, wychowawcy, specjaliści.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach.
2) Przygotowanie uczniów do funkcjonowania w życiu społecznym.	- pomoc psychologiczno – pedagogiczna, - lekcje przedmiotowe, wychowawcze, - uczestnictwo w różnych imprezach szkolnych i okolicznościowych (min. Lubuski Tydzień Osób Niepełnosprawnych).	Pedagodzy, specjaliści, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach, w Klasowych Planach Wychowawczych..
3) Pomoc i doradztwo młodzieży w wyborze dalszego kształcenia.	- preorientacja zawodowa, – warsztaty - wyjścia na Targi Edukacyjne, Targi Pracy, - prezentacje uczelni i szkół, - indywidualne doradztwo edukacyjno – zawodowe.	Pedagodzy, wychowawcy klas, pracownicy ZPP-P.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach, w Klasowych Planach Wychowawczych..
4) Udzielenie i organizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz wymagających szczególnego wsparcia w obszarze kształcenia.	-zajęcia wspierające ucznia zdolnego (rozszerzenia, konsultacje przedmiotowe, zajęcia pozalekcyjne), - zajęcia wspierające ucznia słabego w obszarze kształcenia (zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia pozalekcyjne, zajęcia rewalidacyjne, zajęcia specjalistyczne, inne).	Nauczyciele uczący przedmiotów, pedagogzy, specjaliści.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach.
5) Podejmowanie działań integrujących zespoły klasowe.	- zajęcia integracyjne w ramach lekcji wychowawczych, - zajęcia warsztatowe przeprowadzane przez	Wychowawcy klas, opiekunowie grup wiekowych, Samorząd Szkolny, pracownicy ZPP-P, inni.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach.

	<p>pracowników ZPP-P, - zajęcia integracyjne zespołów klasowych w ramach godzin pozalekcyjnych (wycieczki, imprezy szkolne i inne uroczystości), - zajęcia integrujące zespoły klasowe w ramach grup wiekowych (dyskoteki szkolne, projekty edukacyjne).</p>			
6) Poszanowanie Praw Człowieka.	<p>- lekcje wychowawcze, - lekcje WOS-u, (uwrażliwienie na uczniów niepełnosprawnych, młodszych i słabszych), - lekcje religii, etyki.</p>	<p>Wychowawcy, pedagodzy, nauczyciele WOS-u, nauczyciele religii, nauczyciele etyki.</p>	<p>Cały rok, według Planu Pracy Wychowawczej.</p>	<p>Sprawozdania.</p>
7) Rozwijanie wrażliwości u uczniów na potrzeby innych.	<p>- akcje „Góra grosza”, „Dziewczynka z zapałkami”, „Od nas dla Was”, - Mikołajki dla domu dziecka, - Hospicjum św. Kamila, inne.</p>	<p>Wychowawcy, pedagodzy, nauczyciele, dyrekcja.</p>	<p>Cały rok.</p>	<p>Sprawozdania.</p>

IV BEZPIECZEŃSTWO ORAZ KONTROLA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO

ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	WYKONAWCA	TERMINY	SPOSÓB EWALUACJI
1) Realizacja obowiązku szkolnego, systemu kontroli frekwencji i wyników w nauce.	- kontrola realizacji obowiązku szkolnego, - monitoring frekwencji, - wzmożona opieka i kontrola nad uczniami nierealizującymi obowiązku szkolnego, - współpraca z rodzicami i instytucjami wspierającymi.	Wychowawcy klas, pedagodzy szkolni, pracownicy instytucji wspierających.	Cały rok.	Ewidencja uczniów, obserwacja, e-dziennik, dzienniki zajęć.
2) Objęcie uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym opieką psychologiczno-pedagogiczną.	- diagnoza, - pomoc psychologiczno – pedagogiczna, - pomoc instytucji wspierających.	Pedagodzy, pracownicy ZPP-P i innych instytucji wspierających (Sąd Rodzinny i Nieletnich, Policja, GCPR i inne).	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach.
3) Zapoznanie z prawami i powinnościami ucznia oraz zasadami obowiązującymi w szkole.	- wybór Samorządu Szkolnego, - lekcje wychowawcze nt. Praw Ucznia, Praw Dziecka., zasad obowiązujących w szkole.	Wychowawcy klas, nauczyciele.	Cały rok.	Sprawozdania z działań Samorządu Szkolnego, adnotacje w dziennikach, w Klasowych Planach Wychowawczych.
4) Uświadomienie ryzyka utraty własnego zdrowia i życia oraz zagrożenia dla innych.	- lekcje wychowawcze, - lekcje przedmiotowe.	Nauczyciele.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach.
5) Opanowanie dróg ewakuacji z budynku szkolnego w przypadkach zagrożenia.	Ćwiczenia.	Osoba odpowiedzialna.	Według harmonogramu.	Adnotacje w dokumentacji szkolnej.
6) Umożliwienie udzielania podstawowej pierwszej pomocy. Włączenie młodzieży w zadania udzielania pierwszej pomocy.	Lekcje EDB.	Pielęgniarka szkolna, nauczyciel EDB.	Cały rok.	Adnotacje w e-dzienniku, w dziennikach.
7) Zapobieganie przejawom przemocy i agresji w szkole i poza budynkiem szkoły, w tym Cyberprzemocy.	- pełnienie dyżurów przez nauczycieli w czasie przerw i imprez ogólnoszkolnych zgodnie z regulaminem dyżurów, - lekcje wychowawcze, - współpraca ze specjalistami z instytucji wspierających (m.in. Policja, Sąd, WOM),	Nauczyciele, pedagodzy, dyrekcja szkoły.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach.
8) Wspieranie uczniów w poszukiwaniu pozytywnych	- lekcje wychowawcze, lekcje religii, etyki, wychowania do	Wychowawcy klas, pedagodzy.	Lekcje według harmonogramu.	Adnotacje w dziennikach, w Klasowych Planach

wartości i wzorców zachowań.	życia w rodzinie, warsztaty nt. „Uczenia akceptacji, szacunku i tolerancji wobec innych”.			Wychowawczych.
9) Uświadomienie uczniom i rodzicom konsekwencji zachowań ryzykownych,(palenia tytoniu, picia alkoholu i zażycia narkotyków i środków psychoaktywnych) ich eliminowanie w środowisku ucznia.	- lekcje wychowawcze, - warsztaty i prelekcje dla uczniów, rodziców, - kampanie informacyjno – edukacyjne, - imprezy szkolne, -spotkania z przedstawicielami instytucji wspierających.	- wychowawcy, pedagodzy, pracownicy instytucji wspierających.	Cały rok.	Adnotacja w dziennikach, w Klasowych Planach Wychowawczych.
10) Monitoring stanu bezpieczeństwa w szkole i na terenie szkoły	- kamery w budynku szkoły oraz na terenie szkoły	- pracownicy szkoły	Cały rok.	Weryfikacja nagrań.

V POSTAWY UMOŻLIWIAJĄCE WŁAŚCIWE FUNKCJONOWANIE W SPOŁECZEŃSTWIE

ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	WYKONAWCA	TERMINY	SPOSÓB EWALUACJI
1) Rozwijanie prawidłowych relacji z innymi (komunikacja, rozwiązywanie konfliktów, wyrażanie uczuć).	- lekcje wychowawcze, - zajęcia warsztatowe, - pomoc psychologiczno – pedagogiczna.	Wychowawcy klas, pedagodzy, instytucje wspierające, nauczyciele.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach, w Klasowych Planach Wychowawczych.
2) Budowanie zespołów klasowych.	- warsztaty integracyjne, - obserwacja, - imprezy, wycieczki klasowe.	Wychowawcy klas, pedagodzy.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach, sprawozdania.
3) Kształtowanie cech przedsiębiorczości, samorządności, kreatywności.	- warsztaty, - dyskusja, - lekcje wychowawcze, - lekcje przedmiotowe, - udział w Projektach Unijnych, - udział w konkursach - obchody; Dzień Samorządności Szesnastynki, Gimnalia, Józefinki, Majówka.	Nauczyciele przedmiotów (WOS, PP, EWP), wychowawcy klas, nauczyciele.	Cały rok.	Adnotacje w e-dzienniku, w dziennikach zajęć, w Klasowych Planach Wychowawczych.
4) Wyposażenie uczniów w umiejętności kierowania swoimi emocjami w różnych sytuacjach życiowych.	- lekcje wychowawcze, - warsztaty, - pomoc psychologiczno – pedagogiczna.	Wychowawcy klas, pedagodzy, specjaliści.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach.
5) Nabywanie postaw i zachowań kulturalnych poprzez kontakt ze sztuką, literaturą i kulturą.	- wyjścia do kina, teatru, Filharmonii, muzeów, na wystawy, - organizowanie wieczorków poetyckich, konkursów recytatorskich, - koła zainteresowań, - koncerty uczniów w szkole (m.in. Konkurs Piosenki Świątecznej, Dzień Języków Obcych).	Wychowawcy klas, nauczyciele.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach.

6) Uświadamianie uczniom w ramach nauki praktycznego aspektu edukacji.	- lekcje wychowawcze, lekcje informatyki nt. propagowania wartości edukacji w dorosłym życiu, rozumienie potrzeby i umiejętne korzystanie z różnych źródeł informacji (edukacja czytelnicza, medialna), - obchody Miesiąca Bibliotek Szkolnych.	Bibliotekarze, wychowawcy klas, nauczyciele.	Cały rok.	Adnotacje w dziennikach, adnotacje w e-dzienniku.
--	--	--	-----------	---

Wzory ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli

ANKIETA DLA UCZNIÓW ZSO nr 16

Prosimy o anonimowe wypełnienie poniższej ankiety, w celu podsumowania oraz określenia działań wychowawczych i profilaktycznych na kolejne lata.

1. Czy uważasz, że należy brać udział w uroczystościach i imprezach szkolnych?

TAK   NIE

2. Które z wymienionych imprez i uroczystości szkolnych według Ciebie powinny być organizowane na terenie szkoły? (zaznacz właściwe)

- Dzień Patrona
- Bal Niepodległościowy
- Dzień Samorządności
- Szesnastynki
- Gimnalia
- Józefinki
- Miesiąc Bibliotek Szkolnych
- Majówka
- Dzień Języków Obcych
- Festiwal Piosenki Świątecznej
- Tydzień Osób Niepełnosprawnych

3. Czy według Ciebie te uroczystości i imprezy szkolne wpływają na integrowanie całej społeczności?

TAK   NIE

4. Czy uczestniczysz w akcjach na rzecz pomocy innym, które są organizowane na terenie szkoły?

TAK   NIE

Jeśli tak, to w jakich? .....

5. Czy w szkole podczas zajęć i spotkań były omawiane treści dotyczące rodziny i jej

funkcjonowania, np.?

wzajemnych relacji pomiędzy poszczególnymi członkami w rodzinie	TAK	NIE
obowiązków w rodzinie	TAK	NIE
rozwiązywania problemów w rodzinie	TAK	NIE

6. Czy uczestniczysz w organizowanych na terenie szkoły zajęciach pozalekcyjnych?

TAK   NIE

Jeśli tak, to w jakich uczestniczysz?.....

7. Czy podczas zajęć w szkole były poruszane treści dotyczące? (zaznacz właściwe)

- umiejętności komunikowania się we właściwy sposób
- umiejętności rozwiązywania konfliktów
- umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych

8. Czy podczas zajęć w szkole były poruszane treści dotyczące? (zaznacz właściwe)

- zagrożeń związanych z paleniem tytoniu
- zagrożeń związanych z piciem alkoholu
- innych środków zagrażających życiu i zdrowiu

9. Czy znasz zasady obowiązujące w szkole, które dotyczą?

bezpieczeństwa	TAK	NIE
kultury	TAK	NIE
koleżeństwa	TAK	NIE

Wymień te, które są dla Ciebie najważniejsze? .....

10. Czy w szkole czujesz się bezpiecznie?

TAK   NIE

11. Czy spotkałeś się w szkole z przejawami agresji i przemocy?

TAK   NIE

Jeśli tak, to jakiego rodzaju była to agresja? (zaznacz właściwe)

fizyczna

słowna

ANKIETA DLA RODZICÓW UCZNIÓW ZSO nr 16

Prosimy Państwa o anonimowe wypełnienie poniższej ankiety, w celu podsumowania oraz określenia działań wychowawczych i profilaktycznych na kolejne lata.

1. Czy Państwa zdaniem uczniowie powinni brać udział w uroczystościach szkolnych: Dzień Patrona, Bal Niepodległości, Festiwal Piosenki, Tydzień Języków Obcych i inne?

TAK   NIE

2. Czy Państwa zdaniem udział uczniów w w/w uroczystościach wpływa na integrację zespołów klasowych i środowiska szkolnego?

TAK   NIE

3. Czy Państwa zdaniem uczniowie powinni brać udział w akcjach organizowanych przez szkołę na rzecz pomocy innym?

TAK   NIE

4. Czy Państwa zdaniem Pańskie dziecko w szkole czuje się bezpiecznie?

TAK   NIE

5. Czy według Państwa należy nadal organizować w szkole dla dzieci i młodzieży różne formy zajęć dotyczących zagrożeń związanych z używkami, środkami psychoaktywnymi, Internetem?

TAK   NIE

6. Jakie według Państwa inne treści powinny być omawiane z dziećmi i młodzieżą w ramach podejmowanych przez szkołę działań wychowawczych i profilaktycznych?

.....

.....

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI ZSO nr 16

Prosimy Państwa o anonimowe wypełnienie poniższej ankiety, w celu podsumowania oraz określenia działań wychowawczych i profilaktycznych na kolejne lata.

1. W których uroczystościach szkolnych, Państwa zdaniem uczniowie biorą najczęściej (najchętniej) udział? .....

2. Czy Państwa zdaniem udział uczniów w w/w uroczystościach wpływa na integrację zespołów klasowych i środowiska szkolnego?

TAK   NIE

3. W jakich Państwa zdaniem akcjach organizowanych przez szkołę na rzecz pomocy innym, uczniowie najchętniej biorą udział ? .....

4. Czy Państwa zdaniem uczniowie czują się bezpiecznie na terenie szkoły?

TAK   NIE

5. Czy Państwa zdaniem są miejsca na terenie szkoły, w których najczęściej pojawiają się zachowania agresywne wśród uczniów?

TAK   NIE

Jeśli tak, to proszę podać, jakie to miejsca? .....

6. Realizację, jakich treści z zakresu zagrożeń, Państwa zdaniem należałoby szczególnie uwzględnić w Planie Wychowawczym i Profilaktyki na kolejne lata? .....

Wyniki i wnioski z ankiet ewaluacyjnych dotyczących konstruowania Programu Wychowawczego ZSO nr 16 na lata 2015/2018

**Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród uczniów ZSO nr 16
rok szkolny 2015/2016**

Badaniami objęto 3 klasy SP 16 (IV, V, VI), 3 klasy G-16 (II a, II b, III b), 2 klasy VIII LO (IA, IIA)

1. 83 % badanych SP, 72% G-16, 97 % LO uważa, że należy brać udział w uroczystościach i imprezach szkolnych.
2. Z imprez i uroczystości szkolnych największą popularnością cieszą się:
  - a) wśród uczniów SP 16 (w kolejności): Szesnastynki, Majówka, Dzień Języków Obcych, Bal Niepodległościowy, Festiwal Piosenki Świątecznej, Dzień Patrona.
  - b) wśród uczniów G-16 (w kolejności): Gimnalia, Majówka, Tydzień Osób Niepełnosprawnych, Bal Niepodległościowy, Dzień Patrona, Dzień Samorządności, Dzień Języków Obcych, Festiwal Piosenki Świątecznej.
  - c) wśród uczniów LO (w kolejności): Dzień Patrona, Bal Niepodległościowy, Tydzień Osób Niepełnosprawnych, Majówka, Dzień Języków Obcych, Dzień Samorządności, Józefinki, Szesnastynki, Miesiąc Bibliotek Szkolnych, Festiwal Piosenki Świątecznej, Gimnalia.
3. 81% uczniów SP, 74% uczniów G-16, 90% LO uważa, że w/w imprezy integrują społeczność szkolną.
4. 67% uczniów SP, 50% uczniów G-16, 23% uczniów LO uczestniczy w akcjach na rzecz pomocy innym. Największą popularnością cieszą się: zbiórka karmy dla psów, zbiórka nakrętek, zbiórka przyborów szkolnych, wolontariat.
5. Uczniowie twierdzą, że w szkole omawiane są treści dotyczące rodziny i jej funkcjonowania, nt.:
  - a) wzajemnych relacji 85% SP, 62% G-16, 56% LO
  - b) obowiązków w rodzinie 91% SP, 58% G-16, 53% LO
  - c) Rozwiązywania problemów w rodzinie 82% SP, 54% G-16, 63% LO
6. Uczniowie uczestniczą w organizowanych na terenie szkoły zajęciach pozalekcyjnych: 70% ucz. SP, 48% G-16, 13% LO.
7. Uczniowie twierdzą, że podczas zajęć w szkole poruszane były treści dotyczące:
  - a) umiejętności komunikowania się: 58% SP, 52% G-16, 60% LO
  - b) umiejętności rozwiązywania konfliktów: 89% SP, 58% G-16, 70 % LO
  - c) umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych: 89% SP, 48% G-16, 43 % LO
8. Uczniowie twierdzą, że podczas zajęć w szkole poruszane były treści dotyczące:
  - a) zagrożeń związanych z paleniem tytoniu: 50% SP, 68% G-16, 57% LO
  - b) zagrożeń związanych z piciem alkoholu: 46% SP, 58% G-16, 57% LO

c) zagrożeń związanych z innymi środkami zagrażającymi życiu i zdrowiu: 94% SP, 72% G-16, 70% LO

9. Większość uczniów w ZSO nr 16 zna zasady obowiązujące w szkole:

a) w zakresie bezpieczeństwa: 92% SP, 84% G-16, 93 % LO

b) w zakresie kultury: 82% SP, 84 % G-16, 97% LO

c) w zakresie koleżeństwa: 92% SP, 80% G-16, 93% LO

10. Większość uczniów: 61% SP, 66% G-16, 90% LO twierdzi, że czuje się w szkole bezpiecznie.

11. Uczniowie spotkali się w szkole z przejawami agresji:

a) fizycznej: 22% SP, 38% G-16, 33% LO

b) słownej: 90% SP, 56% G-16, 47% LO

Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród rodziców uczniów ZSO nr 16 rok szkolny 2015/2016

Badaniami objęto rodziców uczniów klas IV-VI SP 16, klas II-III G-16, klas I-II VIII LO

1. Rodzice uważają, że uczniowie powinni brać udział w uroczystościach szkolnych: 96% SP, 93% G-16, 85% LO

2. Rodzice uważają, że udział w uroczystościach szkolnych integruje zespoły klasowe: 92% SP, 86% G-16, 85% LO

3. Rodzice uważają, że uczniowie powinni brać udział w akcjach organizowanych przez szkołę na rzecz pomocy innym: 100% SP, 93% G-16, 100% LO

4. Rodzice uważają, że uczniowie w szkole czują się bezpiecznie: 91 % SP, 93% G-16, 100% LO

5. Zdaniem rodziców należy nadal organizować w szkole różne formy zajęć dotyczących zagrożeń związanych z używkami; 95% SP, 93% G-16, 85% LO

6. W ramach podejmowanych przez szkołę działań wychowawczych i profilaktycznych zdaniem rodziców powinny być realizowane następujące treści: pedofilia, przemoc, Internet, używki, agresja, alkoholizm, dopalacze, próby samobójcze, bunt okresu dojrzewania, tolerancja, rozwijanie prawidłowych zachowań społecznych, kultura osobista, tematy związane z funkcjonowaniem rodziny, edukacja seksualna, choroby zakaźne, sytuacje traumatyczne – choroby w rodzinie, śmierć bliskiej osoby itp.

**Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród nauczycieli ZSO nr 16
rok szkolny 2015/2016**

1. Nauczyciele uważają, że uczniowie najchętniej biorą udział w imprezach i uroczystościach szkolnych (w kolejności):
  - a) w SP: Dzień Patrona, Szesnastynki, Bal Niepodległości, Wigilie klasowe, Walentynki, zawody sportowe, Dzień Chłopaka
  - b) w G-16: Gimnalia, Majówka, Dzień Patrona, Dzień Samorządności
  - c) w LO: Józefinki, Dzień Patrona, Dzień Samorządności, Szesnastynki, Majówka
2. 92% nauczycieli SP, 100% nauczycieli G-16, 100% LO twierdzi, że udział w w/w imprezach i uroczystościach szkolnych wpływa na integrację zespołów klasowych.
3. Najchętniej uczniowie biorą udział w następujących akcjach i zbiórkach na rzecz innych:
  - a) w SP: zbiórka karmy dla schroniska, kiermasze rękodzieł, zbiórka na Hospicjum, zbiórka nakrętek.
  - b) w G-16: zbiórki na Hospicjum, zbiórki na rzecz potrzebujących – paczki, żywność, odzież.
  - c) w LO: wolontariat, sprzedaż cebulek żonkili, zbiórka darów na Hospicjum.
4. Zdaniem nauczycieli uczniowie czują się w szkole bezpiecznie 92% n-li SP, G-16 100%, 100% LO
5. 61% nauczycieli SP, 60% nauczycieli G-16, 73% LO twierdzi, że w szkole są miejsca, w których dochodzi do zachowań agresywnych wśród uczniów.
Wskazują: szatnie, szatnie w-fu, toalety, piwnice, korytarze, przed budynkiem szkoły, boisko.
6. Nauczyciele SP, G-16, uważają, że w Programie Wychowawczym i Profilaktyki na kolejne lata należałoby uwzględnić realizację następujących treści: uzależnienie od komputera (Internetu), lekomania, zagrożenia wynikające ze złego odżywiania i braku aktywności fizycznej, agresja, uzależnienia - używki, dopalacze, przemoc, agresja słowna, odpowiedzialność za swoje czyny, kultura osobista, terroryzm, nauka samoobrony.

WNIOSKI:

1. Należy kontynuować organizację uroczystości i imprez szkolnych, gdyż integrują społeczność szkolną.
2. Należy rozszerzyć realizację treści, które dotyczą rodziny, a w szczególności wzajemnych relacji, obowiązków w rodzinie oraz rozwiązywania problemów w rodzinie.
3. W dalszym ciągu należy zachęcać uczniów do uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły.
4. Należy rozszerzyć realizację treści, które dotyczą umiejętności komunikowania się umiejętności rozwiązywania konfliktów, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
5. Należy kontynuować realizację treści z zakresu profilaktyki uzależnień, zdrowia psychicznego, zdrowego stylu życia oraz przemocy i agresji.
6. Większość uczniów zna zasady obowiązujące w szkole.

7. Uczniowie czują się bezpiecznie w szkole, ale spotykają się z agresją słowną i fizyczną.
8. Należy podjąć działania, które wyeliminują niepożądane zachowania uczniów oraz wzmożyć kontrolę miejsc, w których dochodzi do zachowań agresywnych wśród uczniów.
9. W dalszym ciągu należy kontynuować akcje na rzecz pomocy innym oraz zachęcać uczniów do udziału w nich.